

Når det øser ned, klukker din have

VAND OG AFFALD: Hus- og haveejere fik gode råd til spændende, kreative og fremtids-sikrede regnhaver

De havde stande med på LAR-messen

- Go2Green, brancheforening udi grønne løsninger
- Torneløkke, kloakmester, anlægsgartner
- Fuglsang Haver, havearkitekt
- 3A anlægsgartner
- Ollerup Maskinstation, kloakmestre
- Skov VVS, kloakmester
- IBF/NCC permeable belægninger til indkørsler og terrasser
- Genvand, systemer til genbrug af vand
- VA/Orbicon, rådgivende ingeniører
- Bo Grønt Bregninge, planteskole
- Nature Impact, grønne haver

★ Axel Knutson fra Rantzausminde i snak med indehaver af Skov-VVS, autoriseret VVS-installatør og kloakmester Ulrik Skov.

AF MICHAEL THORBJØRNSEN

SVENDBORG: - Jeg bliver anlægsgartner om lidt, og jeg bor i et hus i Hundstrup, hvor vi tænker på at genanvende regnvand. Derfor kom jeg herved.

Johanne Braskov var forbi Vand og Affald, (VA) Svendborg Kommunes forsyningsselskab sidst i september til en messe på Ryttermarken for bl.a. anlægsgartnere, planteskoler, autoriserede kloakmestre og tagfirmaer. De, der tilmeldte sig, kom for at høre, hvordan man kan beholde sit regnvand på grunden, i stedet for at lade det løbe ud sammen med kloak- og spildevandet. Messen var arrangeret, fordi vi får mere regn i større mængder end hidtil på grund af den globale opvarmning, og derfor har Vand og Affald i flere år arbejdet på at gøre opmærksom på, hvor vigtigt det er, at vi lader regnvandet sive ned, hvor det falder, altså på egen grund, i stedet for, at kloakkerne både tager regnvand og spildevand med sig.

Messen blev kaldt for en LAR-messe, fordi LAR er en forkortelse af Lokal Afledning af Regnvand. Hvis man anlægger et LAR-anlæg i sin have og f.eks. laver en regnhave, kan man beholde regnvandet selv og hjælpe miljøet, fordi:

- Regnvandet er en stor resurse, og det er vigtigt, vi får det adskilt fra spildevandet. De store skybrud, vi oplever flere og flere af samt ekstrem-regn, presser kloakkerne. Der kommer både urensset spildevand og rent, regnvand i samme ledning.

★ Der er forskel på, hvor hurtigt regnen siver ned, afhængigt af om man bor på leret jord, sandet jord eller gruset jord. Men der er brug for regnhaver uanset underlag. Orbicon A/S, rådgivende ingeniører indenfor miljø, forsyning og byggeri, havde bl.a. jordbrugsteknolog Jens Peter Koldborg, Landskab og Anlæg, med. Han er her ved VA's egen vandhave, hvor han fortalte om, hvordan man kommer i gang og hvilke planter, der egner sig bedst her. FOTO: HELLE JUDITH THOMASEN.

Det er kloakkerne ikke gearret til, sådan som nutiden og fremtiden tegner, siger direktøren for VA, Ole Steensberg Øgelund.

- En række grundejere har allerede nu frivilligt etableret et LAR-anlæg i bl.a. Strandhuse og Tankefuld-området i Svendborg. Andre er i gang med at gøre det, men det er vigtigt, at flere overvejer et LAR-anlæg, siger direktøren.

Med et LAR-anlæg hjælper man miljøet og nedbringer CO₂-udslippet. Der bruges

nemlig mange resurser på at hente vandet op af jorden og hen til vandhanen. At rense spildevandet belaster også CO₂-regnskabet, så når man adskiller de to typer vand, hjælper man miljøet.

Man fremtidsikker også sit hus, når man har et LAR-anlæg. Det bliver nemlig skrevet ind i BBR-registret, at man selv tager sig af sit regnvand. Bor man i et område, hvor regn og spildevand løber i samme ledning, og man ønsker at lave et LAR-

★ Johanne Braskov med 11 måneder gamle Ejvind på ryggen får sig her en snak med projektleder Niels Christian Nielsen fra Go2Green. I forgrunden Axel Knutson.

DEJLIGE »VARMEDAGE« ÅRET RUNDT

- og ingen bekymringer om regning og miljø

SPAR OP TIL 60% PÅ FAMILIENS VARMEREGNING

Fujitsu luft-til-vand varmepumpe
Alt-i-én løsning med integreret varmtvandsbeholder

Effektiv og komfortabel opvarmning af din bolig og dit brugsvand året rundt. (Kan anvendes både med radiator og/eller gulvvarme.)

Kan anvendes til poolopvarmning om kan tilsluttes (kombineres med) ekstern olie- og gaskedel samt solpanaler.

Fujitsu luft-til-vand varmepumpe
- den bedste luft-til-luft varmepumpe til dit hjem

Prisbelønnet design - har vundet 3 internationale designpriser.
Ren, naturlig og super effektiv opvarmning af din helårs- eller fritidsbolig.

FUJITSU Varmepumper & Klimaanlæg

- ✓ Ekstrem lydsvag
- ✓ Brugervenlig betjening
- ✓ Flot design
- ✓ Driftsikker med lang levetid
- ✓ Miljøvenlig

VI TILBYDER OGSÅ:

- ✓ El-installation
- ✓ Varmepumper
- ✓ Ventilation
- ✓ Automation
- ✓ Antenne anlæg
- ✓ Video overvågning
- ✓ Hårde hvidevarer
- ✓ Tyverialarm
- ✓ Køleservice
- ✓ Klima-anlæg
- ✓ Solarventi
- ✓ Solceller

anlæg, kan man søge om at få en del af tilslutningsbidraget tilbage.

- Og man kan nærmest høre regnvandet klukke af lyst, når det styrtregner og gør god gavn på egen grund, siger Ole Steensberg Øgelund.

Regnen er altså kun en plage, når den løber de forkerte steder hen, som f.eks. hos naboen eller i ens egen kælder.

Det er anden gang, Vand og Affald holder en LAR-messe:

- Jeg er glad for, at kunderne synes om det, og vi vil være til stede næste gang med tips og ideer til LAR-anlæg ved forårets store boligmesse, siger Ole Steensberg Øgelund.

Glad for at være med på messen var også Axel Knutson. Han bor i Rantzausminde, og han fik en god snak med Ulrik Skov fra Skov VVS:

- Jeg har været lidt rundt at kigge, og jeg er tilfreds med de svar, jeg har fået, sagde han.

På Vand og Affalds hjemmeside, www.vandogaffald.dk kan man læse mere om, hvordan man kommer i gang med at lave et LAR-anlæg. Man kan også ringe til Vand og Affald på tlf. 63 21 55 15.

- Jeg har fået en masse brochurer med, som jeg skal hjem at læse i, så jeg synes, det har været godt, sagde Johanne Braskov, inden hun kørte hjem til Hundstrup.

SIMON RISBJERG EL & KØL A/S

Ellehaven 4A · 5900 Rudkøbing · Telefon: 62 50 10 72 · sr@simonrisbjerg.dk · www.simonrisbjerg.dk